

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 22.05.1987, sp. zn. 2 Cz 12/87, ECLI:CZ:NS:1987:2.CZ.12.1987.1

Číslo: 39/1988

Právní věta: Překážka věci pravomocně rozhodnuté (§ 159 odst. 3 o. s. ř.) není dána v tom případě, jde-li sice v novém řízení o tentýž právní vztah mezi týmiž účastníky, avšak opírá-li se nově uplatněný nárok o jiné skutečnosti, které tu nebyly v době původního řízení a k nimž došlo až později.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 22.05.1987

Spisová značka: 2 Cz 12/87

Číslo rozhodnutí: 39

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Podmínky řízení, Překážka věci rozhodnuté

Předpisy: 99/1963 Sb. § 159 odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 39

Překážka věci pravomocně rozhodnuté (§ 159 odst. 3 o. s. ř.) není dána v tom případě, jde-li sice v novém řízení o tentýž právní vztah mezi týmiž účastníky, avšak opírá-li se nově uplatněný nárok o jiné skutečnosti, které tu nebyly v době původního řízení a k nimž došlo až později.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 22. 5. 1987, [2 Cz 12/87](#))

Návrhem podaným u okresního soudu v Písku se J. L. domáhal vydání rozhodnutím, jímž by bylo zrušeno právo společného užívání družstevního bytu, neboť se s L. L. po rozvodu jejich manželství nedohodli ohledně dalšího užívání bytu. Okresní soud v Písku rozsudkem návrh zamítl a toto rozhodnutí bylo krajským soudem v Českých Budějovicích potvrzeno. Soudy obou stupňů dospěly k závěru, že účastníkům nebylo vydáno rozhodnutí o přidělení bytu a osvědčení ze 17. 4. 1984 jej nemohlo nahradit. Jestliže tedy nedošlo k řádnému přidělení bytu, nemohlo ani platně dojít ke sjednání dohody o odevzdání a převzetí bytu; právo osobního užívání bytu proto nevzniklo a neexistující právo nebylo možné soudním rozhodnutím zrušit.

Za dva roky pak podala navrhovatelka L. L. proti odpůrci J. L. návrh na zrušení práva společného užívání bytu s tím odůvodněním, že i když řízení ve stejné věci již proběhlo, nebylo dříve možné

návrhu vyhovět vzhledem k tomu, že podle tehdy platných předpisů nemohla listina osvědčující skutečnost, že k přidělení bytu došlo, řádné rozhodnutí o přidělení bytu nahradit. V mezidobí však vydal Český svaz bytových družstev směrnice, které doplnily vzorový jednací řád bytových družstev v čl. 25a tak, že písemné rozhodnutí představenstva lze nahradit osvědčením o přidělení bytu členovi který byt na základě uzavřené dohody o předání a převzetí bytu užívá. Proto nejpozději od účinnosti této směrnice nelze mít pochyb o tom, že účastníkům právo společného užívání bytu vzniklo, a nic tedy nebrání vyhovění návrhu. Vzhledem k tomu, že navrhovatelce byla svěřena do výchovy nezletilá dcera účastníků, domáhala se současně, aby bylo vysloveno, že byt bude do budoucna jako členka družstva užívat navrhovatelka.

Okresní soud v Písku usnesením řízení zastavil s odůvodněním, že o stejné věci mezi týmiž účastníky bylo již pravomocně rozhodnuto okresním soudem v Písku (pod sp. zn. 5 C 171/84). Na této skutečnosti nemůže nic měnit ani okolnost, že směrnicemi Českého svazu bytových družstev byl doplněn Vzorový jednací řád bytových družstev tak, že lze nahradit rozhodnutí o přidělení družstevního bytu osvědčením; jestliže bylo o věci pravomocně rozhodnuto, nelze ji projednat znovu.

Krajský soud v Českých Budějovicích svým usnesením potvrdil uvedené rozhodnutí soudu prvního stupně.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že uvedenými usneseními soudů obou stupňů byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Soudy obou stupňů v projednávané věci pochybily, jestliže dospěly k závěru, že předchozí pravomocná rozhodnutí tu vytvářela pro nynější řízení překážku věci pravomocně rozsouzené.

Lze sice souhlasit s tím, že totožnost věci ve smyslu ustanovení § 159 odst. 3 o. s. ř. je dána totožností předmětu řízení (především z hlediska návrhu rozsudečného výroku a vylíčení rozhodujících skutečností, o něž se uplatňovaný nárok opírá) a totožností účastníků řízení, přičemž vzhledem k povaze sporu tu nebylo rozhodné, že na rozdíl od původního řízení byli účastníci v opačném procesním postavení.

Avšak soudy obou stupňů nevyvodily správné závěry ze skutečnosti, že usnesením představenstva Českého svazu bytových družstev č. 72 ze dne 23. 7. 1985 byly vydány směrnice Českého svazu bytových družstev, kterými se doplňuje Vzorový jednací řád bytových družstev (č. 11/1975 Zpravodaje Českého svazu bytových družstev ve znění směrnic uveřejněných pod č. 11/1977 Zpravodaje ČSBD) o čl. 25a (Rekonstrukce a dodatečné vyhotovení spisů a jiných dokumentů). Tyto směrnice byly uveřejněny ve Zpravodaji ČSBD č. 8/1985 a nabyly účinnosti 27. 8. 1985. Uvedené směrnice tedy změnily právní povahu i dříve vydávaných osvědčení o přidělení družstevního bytu tak, že umožnily jimi nahradit rozhodnutí o přidělení bytu, a proto dohody o předání a převzetí bytu uzavřené na jejich podkladě měly za následek platný vznik práva osobního užívání bytu (viz č. 25a odst. 5 a 7 Vzorového jednacího řádu stavebních bytových družstev).

Překážka věci pravomocně rozhodnuté není dána v případě, jde-li sice v novém řízení o tentýž právní vztah, avšak jestliže se nově uplatněný nárok opírá o jiné skutečnosti, které tu nebyly v době původního řízení a k nimž došlo později (srov. odůvodnění rozhodnutí uveřejněného pod č. 52/1966 Sbírkou rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR).

V projednávané věci bylo tedy nutno o podaném návrhu věcně rozhodnout. Uvedená změna právní úpravy kvality osvědčení o přidělení bytu byla totiž jinou skutečností, která nebyla dána v době původního řízení která nemohla zakládat právní důvod obnovy řízení.

Rozhodnutími soudů obou stupňů byl proto porušen zákon v ustanoveních § 104 odst. 1 a § 159 odst. 3 o. s. ř. a odvolacím soudem pak rovněž v ustanoveních § 211 a § 219 o. s. ř. ve vztahu k ustanovení § 177 o. z.